

1. Węgiel i jego związki z wodorem

Lp.	Temat lekcji	Liczba jednostek lekcyjnych	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:	Notatki nauczyciela
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Chemia związków węgla	1	– wykrywanie węgla, tlenu i wodoru w produktach organicznych – pojęcie chemii organicznej jako chemii związków węgla – rys historyczny chemii organicznej – pierwiastek węgiel – budowa atomu – przyczyny różnorodności związków węgla (szkielety	– definiuje pojęcia: chemia organiczna, chemia nieorganiczna – wylicza zastosowania związków organicznych – opisuje budowę atomu węgla – podaje wartościowość węgla w związkach organicznych	– projektuje doświadczenie pozwalające na wykrycie węgla, tlenu i wodoru w produktach organicznych – wyjaśnia, dlaczego węgiel tworzy tak dużo związków chemicznych – podaje rodzaje nazw związków organicznych	III – projektuje i przeprowadza proste doświadczenia chemiczne	

			węglowe łańcuchów prostych i rozgałęzionych, pierścieni, wiązania wielokrotne) – znaczenie chemii organicznej – nazewnictwo związków organicznych – zastosowanie związków organicznych	– podaje, jakimi wiązaniami mogą się łączyć atomy węgla	– wyjaśnia, które związki nazywamy związkami organicznymi		
2.	Metan – najprostszy węglowodór	1	– pojęcie – węglowodory – otrzymywanie i badanie właściwości fizycznych i chemicznych metanu – budowa cząsteczki metanu (wzór sumaryczny, strukturalny i kropkowy) – wiązania chemiczne	– definiuje pojęcie węglowodory – pisze wzór sumaryczny i strukturalny metanu – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne metanu – wyjaśnia związek	– wyjaśnia przyczyny bierności chemicznej metanu – buduje model cząsteczki metanu – pisze wzór kropkowy metanu – opisuje wiązania w cząsteczce metanu – porównuje	8.2 – definiuje pojęcie węglowodory 8.4 – obserwuje i opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (reakcje spalania) alkanów na	

			w cząsteczce metanu – reakcje spalania całkowitego i niecałkowitego metanu, identyfikacja produktów spalania – zastosowanie metanu	między produktami spalania metanu a dostępem powietrza do miejsca spalania – pisze równania reakcji spalania metanu przy pełnym i ograniczonym dostępie powietrza – wyjaśnia, jakie niebezpieczeństwo wynika z niecałkowitego spalania metanu oraz jakie są zagrożenia związane z ulatnianiem się metanu – podaje zastosowanie metanu	przebieg reakcji spalania czystego metanu i metanu zmieszanego z powietrzem	przykładzie metanu	

3.	Poznajemy budowę innych węglowodorów nasyconych	1	– wzory strukturalne, sumaryczne i modele cząsteczek alkanów – pojęcie – węglowodorów nasyconych – pojęcie szeregu homologicznego – wzór szeregu homologicznego alkanów	– definiuje pojęcie węglowodorów nasyconych – podaje wzór szeregu homologicznego alkanów – podaje nazwy dziesięciu początkowych alkanów – rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne dziesięciu początkowych alkanów	– tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów na przykładzie wzorów trzech kolejnych alkanów – rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne dowolnego alkanu – buduje modele cząsteczek alkanów – układa wzory sumaryczne alkanów na podstawie wzoru ogólnego i znajomości liczby atomów węgla lub wodoru w cząsteczce węglowodoru	8.2 – definiuje pojęcie węglowodorów nasyconych 8.3 – tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów (na podstawie wzorów trzech kolejnych alkanów) i układa wzór sumaryczny alkanu o podanej liczbie atomów węgla, rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne alkanów	

					– podaje zasady nazewnictwa alkanów		
4.	Szereg homologiczny alkanów	1	– zmiany właściwości fizycznych alkanów wraz ze zmianą długości łańcucha węglowego – właściwości chemiczne alkanów – reakcje spalania alkanów	– określa na podstawie wzoru sumarycznego alkanu jego stan skupienia – opisuje właściwości chemiczne alkanów – oblicza masy cząsteczkowe alkanów – opisuje, jak zmieniają się właściwości fizyczne alkanów ze wzrostem liczby atomów węgla w cząsteczce	– podaje wzór sumaryczny alkanu na podstawie masy cząsteczkowej danego alkanu – zapisuje równania reakcji spalania dowolnego alkanu	8.5 – wyjaśnia zależność pomiędzy długością łańcucha węglowego a stanem skupienia alkanu 8.4 – obserwuje i opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (reakcje spalania) alkanów na przykładzie metanu i etanu	

5.	Eten (etylen) – przedstawiciel alkenów	1	– model cząsteczki etenu – wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny etenu – otrzymywanie i badanie właściwości etenu – pojęcia reakcji przyłączenia (addycji) – pojęcie – węglowodory nienasycone	– pisze wzór sumaryczny, strukturalny i półstrukturalny etenu – wymienia właściwości etenu – pisze równania reakcji spalania etenu – definiuje pojęcie węglowodory nienasycone – wymienia zastosowania etenu – podaje nazwę zwyczajową etenu	– projektuje doświadczenie, za pomocą którego wykaże istnienie wiązania wielokrotnego w cząsteczce etenu – wyjaśnia, na czym polega reakcja przyłączenia (addycji) – buduje model cząsteczki etenu – projektuje doświadczenie pozwalające otrzymać eten – pisze równania reakcji przyłączenia bromu i wodoru do etenu	8.2 – definiuje pojęcie węglowodory nienasycone 8.7 – opisuje właściwości (spalanie, przyłączenie wodoru i bromu) oraz zastosowania etenu 8.8 – projektuje doświadczenie pozwalające odróżnić węglowodory nasycone od nienasyconych	

6.	Inne alkeny	1	– alkeny jako węglowodory nienasycone – właściwości alkenów – przyłączanie wodoru i bromu przez propen – reakcje spalania alkenów – wzór szeregu homologicznego alkenów	– podaje wzór szeregu homologicznego alkenów – wymienia właściwości fizyczne i chemiczne alkenów – oblicza masy cząsteczkowe alkenów	– układa wzór sumaryczny alkenu na podstawie wzoru ogólnego i znajomości liczby atomów węgla lub wodoru w cząsteczce węglowodoru – na podstawie masy cząsteczkowej podaje wzór sumaryczny alkenu – pisze równania reakcji spalania i przyłączania wodoru oraz bromu przez alkeny – podaje zasady nazewnictwa alkenów	8.6 – podaje wzory ogólne szeregów homologicznych alkenów, podaje zasady tworzenia nazw alkenów w oparciu o nazwy alkanów	
7.	Etyn (acetylen)	1	– model cząsteczki etynu	– zapisuje wzór	– buduje model	8.6 – podaje	

	– przedstawiciel alkinów		– wzór sumaryczny, półstrukturalny i strukturalny etynu – otrzymywanie i badanie właściwości etynu – zachowanie się bromu i wodoru wobec etynu – reakcje spalania etynu – zastosowanie etynu – wzór szeregu homologicznego alkinów	sumaryczny etynu – rysuje wzór strukturalny i półstrukturalny etynu – wymienia właściwości i zastosowanie etynu – zapisuje równania reakcji spalania etynu – podaje wzór szeregu homologicznego alkinów – oblicza masy cząsteczkowe alkinów – podaje nazwę zwyczajową etynu	cząsteczki etynu – projektuje doświadczenie pozwalające otrzymać etyn – wyjaśnia zachowanie się bromu i wodoru wobec etynu – na podstawie masy cząsteczkowej podaje wzór sumaryczny alkinu – oblicza pierwiastkowy skład procentowy węglowodorów – układa wzór sumaryczny alkinu na podstawie wzoru ogólnego i	wzory ogólne szeregu homologicznego alkinów; podaje zasady tworzenia nazw alkinów w oparciu o nazwy alkanów 8.7 – opisuje właściwości (spalanie, przyłączenie wodoru i bromu) oraz zastosowania etynu 8.8 – projektuje doświadczenie pozwalające odróżnić węglowodory nasycone od	

					znajomości liczby atomów węgla lub wodoru w cząsteczce węglowodoru – podaje zasady nazewnictwa alkinów	nienasyconych	
8.	Reakcje polimeryzacji	1	– istota reakcji polimeryzacji – reakcja polimeryzacji etenu – właściwości i zastosowanie polietylenu – pojęcie monomeru, polimeru – reakcja polimeryzacji jako przykład reaktywności węglowodorów nienasyconych	– definiuje pojęcia: polimeryzacja, monomer, polimer – opisuje właściwości i zastosowanie polietylenu	– wyjaśnia, na czym polega reakcja polimeryzacji – zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu – podaje przykłady zagospodarowania odpadów z tworzyw sztucznych – podaje przykłady innych polimerów	8.9 – zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu; opisuje właściwości i zastosowania polietylenu	

9.	Naturalne źródła węglowodorów	1	– źródła węglowodorów w przyrodzie – gaz ziemny jako podstawowe źródło metanu – ropa naftowa jako najważniejsze źródło węglowodorów – benzyna – główny produkt otrzymywany z ropy naftowej – spalanie ropy naftowej i benzyny – zasady bezpieczeństwa	– wymienia naturalne źródła węglowodorów – wymienia zastosowanie gazu ziemnego i ropy naftowej – zna zasady bezpieczeństwa obowiązujące przy spalaniu węglowodorów	– podaje skład gazu ziemnego i ropy naftowej – wyjaśnia, co to jest benzyna – pisze równania reakcji spalania węglowodorów wchodzących w skład benzyny	8.1 – wymienia naturalne źródła węglowodorów	
10.	Podsumowanie wiadomości	1	– rozwiązywanie zadań zamieszczonych w podręczniku i zeszytach ćwiczeń z części podsumowującej				
11.	Sprawdzian wiadomości	1	– dowolna forma sprawdzenia wiadomości				

2. Pochodne węglowodorów

Lp.	Temat lekcji	Liczba jednostek lekcyjnych	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:	Notatki nauczyciela
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Poznajemy grupy funkcyjne	1	– pochodne węglowodorów – grupa węglowodorowa i grupa funkcyjna – nazwy grup węglowodorowych (alkilowych) – rodzaje grup funkcyjnych: hydroksylowa, karboksylowa, estrowa, aminowa – wzory ogólne	– wymienia nazwy poznanych grup funkcyjnych – wymienia pochodne węglowodorów – podaje wzory grup funkcyjnych	– definiuje pojęcia: pochodne węglowodorów i grupa funkcyjna – wyjaśnia, co to są pochodne węglowodorów – podaje nazwę grupy węglowodorowej – wyjaśnia tworzenie nazw grup węglowodorowych	I. – uczeń pozyskuje i przetwarza informacje z różnorodnych źródeł	

			pochodnych węglowodorów				
2.	Metanol i etanol to najprostsze alkohole	1	– modele cząsteczek metanolu i etanolu – wzory strukturalne, półstrukturalne i sumaryczne metanolu oraz etanolu – badanie właściwości etanolu – właściwości metanolu – zastosowanie metanolu i etanolu – szereg homologiczny alkoholi – negatywne skutki działania etanolu na organizm człowieka	– zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne metanolu i etanolu – wymienia właściwości metanolu i etanolu – wylicza zastosowanie metanolu i etanolu – we wzorze alkoholu wskazuje grupę funkcyjną i grupę węglowodorową – pisze równanie spalania całkowitego etanolu i metanolu – opisuje negatywne	– buduje modele cząsteczek metanolu i etanolu – wyprowadza wzór szeregu homologicznego alkoholi – wylicza wzorów metanolu i etanolu – wyjaśnia zasady nazewnictwa systematycznego alkoholi – pisze wzory alkoholu	9.1 – tworzy nazwy prostych alkoholi i pisze ich wzory sumaryczne i strukturalne 9.2 – bada właściwości etanolu; opisuje właściwości i zastosowania metanolu i etanolu; zapisuje równania reakcji spalania metanolu i etanolu; opisuje negatywne skutki działania alkoholu etylowego na organizm ludzki	

				skutki działania etanolu na organizm człowieka – pisze wzór ogólny alkoholi jednowodorotlenowych	jednowodorotlenowego przy podanej liczbie atomów węgla w cząsteczce – pisze nazwę alkoholu jednowodorotlenowego na podstawie wzoru sumarycznego – pisze równania spalania dowolnego alkoholu		
3.	Glicerol – alkohol wielowodorotlenowy	1	– glicerol jako przykład alkoholu wielowodorotlenowego – wzór sumaryczny, strukturalny, półstrukturalny – właściwości i zastosowanie glicerolu	– rysuje wzór strukturalny i półstrukturalny glicerolu – wymienia zastosowanie glicerolu – opisuje	– dokonuje podziału alkoholi ze względu na liczbę grup funkcyjnych w cząsteczce alkoholu – buduje model cząsteczki glicerolu – udowadnia, że	9.3 – zapisuje wzór sumaryczny i strukturalny glicerolu; bada i opisuje właściwości glicerolu; wymienia jego	

			– odróżnianie alkoholi jednowodorotlenowych od wielowodorotlenowych	właściwości glicerolu – pisze równania reakcji spalania całkowitego glicerolu	glicerol jest pochodną propanu – wyjaśnia, o czym informują poszczególne człony nazwy propano-1,2,3-triol – pisze równania niecałkowitego spalania glicerolu	zastosowania	
4.	Właściwości niższych kwasów karboksylowych	1	– budowa, właściwości, zastosowanie kwasu octowego i mrówkowego – badanie odczynu i palności kwasu octowego – przykłady innych niższych kwasów karboksylowych	– pisze wzór sumaryczny i strukturalny kwasu octowego oraz mrówkowego – wskazuje we wzorze kwasu octowego, które wiązanie ulega rozerwaniu podczas dysocjacji kwasu	– podaje nazwy systematyczne kwasu mrówkowego i octowego – buduje model cząsteczki kwasu octowego i mrówkowego – projektuje doświadczenie, za pomocą którego	9.4 – podaje przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie i wymienia ich zastosowania; pisze wzory prostych kwasów karboksylowych i podaje ich nazwy	

				octowego – wymienia właściwości fizyczne kwasu octowego i mrówkowego – wymienia zastosowania kwasu octowego i mrówkowego	określi odczyn wodnego roztworu kwasu octowego i mrówkowego – pisze równanie reakcji dysocjacji kwasu octowego i mrówkowego – pisze równania reakcji spalania całkowitego kwasu octowego i mrówkowego	zwyczajowe i systematyczne 9.5 – bada i opisuje właściwości kwasu octowego (reakcja dysocjacji elektrolitycznej)	
5.	Otrzymywanie soli niższych kwasów karboksylowych	1	– budowa soli kwasów karboksylowych – nazwy soli niższych kwasów organicznych – układanie wzorów sumarycznych soli kwasów organicznych – otrzymywanie soli	– układa wzory sumaryczne soli kwasów organicznych – podaje nazwę soli na podstawie wzoru sumarycznego – zapisuje słownie	– projektuje doświadczenia, w wyniku których otrzyma sole kwasu octowego – poznanyimi metodami – zapisuje w formie	9.5 – bada i opisuje właściwości kwasu octowego; reakcje z zasadami, metalami i tlenkami metali	

			niższych kwasów organicznych w reakcji tych kwasów z wodorotlenkami metali, tlenkami metali i metalami – zapis równań reakcji otrzymywania octanów i mrówczanów	równania otrzymywania soli kwasu octowego i mrówkowego w reakcji kwasów z wodorotlenkami, tlenkami metali i metalami	cząsteczkowej reakcje otrzymywania soli kwasu octowego i mrówkowego w reakcji kwasów z wodorotlenkami, tlenkami metali i metalami			
6.	Wyższe kwasy karboksylowe	1	– właściwości kwasów: stearynowego, palmitynowego i oleinowego – mydła	– definiuje pojęcie: wyższe kwasy tłuszczowe – pisze wzory sumaryczne kwasów: stearynowego, palmitynowego i oleinowego – na podstawie podanych wzorów wyższych kwasów	– pisze wzory strukturalne i półstrukturalne kwasów palmitynowego, stearynowego i oleinowego – projektuje doświadczenie pozwalające stwierdzić nienasycony	9.8 – podaje nazwy wyższych kwasów karboksylowych nasyconych (palmitynowy, stearynowy) i nienasyconych (oleinowy) i zapisuje ich wzory 9.9 – opisuje		

				tłuszczowych podaje nazwy tych kwasów – opisuje właściwości kwasów: palmitynowego, stearynowego i oleinowego	charakter kwasu oleinowego – pisze równania reakcji spalania wyższych kwasów karboksylowych – pisze równania reakcji przyłączenia wodoru i bromu przez kwas oleinowy	właściwości długołańcuchowych kwasów karboksylowych; projektuje doświadczenie pozwalające odróżnić kwas oleinowy od palmitynowego lub stearynowego	
7.	Szereg homologiczny kwasów karboksylowych	1	– wzór szeregu homologicznego kwasów jednokarboksylowych – zmiana właściwości fizycznych kwasów jednokarboksylowych ze zmianą długości łańcucha – porównanie właściwości kwasów jednokarboksylowych z	– zapisuje wzór ogólny szeregu homologicznego kwasów karboksylowych – opisuje zmiany właściwości fizycznych kwasów karboksylowych ze zmianą długości	– wyjaśnia pojęcie kwasy jednokarboksylowe – wyjaśnia sposób tworzenia nazw systematycznych kwasów karboksylowych – porównuje właściwości kwasów		

			kwasem solnym	łańcucha	karboksylowych z właściwościami kwasów nieorganicznych na przykładzie kwasu solnego		
8.	Estry to produkty reakcji kwasów z alkoholami	1	– otrzymywanie i budowa estrów – właściwości i zastosowanie estrów	– definiuje pojęcie: estryfikacja – we wzorze związku organicznego wskazuje grupę funkcyjną estrów – pisze wzór sumaryczny i strukturalny octanu etylu – wymienia właściwości niektórych estrów i podaje ich	– wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji – buduje modele prostych estrów –wymienia zasady tworzenia nazw estrów – pisze równania reakcji powstawania estrów –planuje i wykonuje doświadczenie pozwalające otrzymać ester o	9.6 – wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji; zapisuje równania reakcji pomiędzy prostymi kwasami karboksylowymi i alkoholami jednowodorotlenowymi; tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi;	

				zastosowanie – zapisuje słownie równania reakcji estryfikacji – tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi	podanej nazwie	planuje i wykonuje doświadczenie pozwalające otrzymać ester o podanej nazwie 9.7 – opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań	
9.	Właściwości amin	1	– aminy jako pochodne węglowodorów zawierających w cząsteczce azot – wzór szeregu homologicznego amin – grupa aminowa – nazewnictwo amin – przykłady amin – charakter chemiczny metyloaminy – właściwości fizyczne	– zapisuje wzór szeregu homologicznego amin – wymienia właściwości amin – wskazuje we wzorze związku organicznego grupę aminową – pisze wzór sumaryczny	– wyjaśnia pojęcie: amina – buduje modele cząsteczek metyloaminy i etyloaminy – pisze wzory sumaryczne i strukturalne prostych amin – nazywa proste aminy alifatyczne	9.11 – opisuje budowę i właściwości fizyczne i chemiczne pochodnych węglowodorów zawierających azot na przykładzie amin (metyloaminy)	

			amin – zastosowanie amin	metyloaminy i etyloaminy – wylicza zastosowanie amin	– projektuje doświadczenie w celu wykazania charakteru chemicznego aminy – opisuje czynności, jakie należy wykonać, aby zbadać właściwości zasadowe amin		
10.	Podsumowanie wiadomości	1	– rozwiązywanie zadań zamieszczonych w podręczniku i zeszyte ćwiczeń w części podsumowanie				
11.	Sprawdzenie wiadomości	1	– dowolna forma sprawdzenia wiadomości				

3. Substancje o znaczeniu biologicznym

Lp.	Temat lekcji	Liczba jednostek lekcyjnych	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:	Notatki nauczyciela
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Poznajemy skład pierwiastkowy i budowę tłuszczów	1	– podział tłuszczów ze względu na pochodzenie, stan skupienia i budowę cząsteczek – budowa cząsteczek tłuszczów – funkcje tłuszczów w organizmach żywych	– opisuje budowę tłuszczów jako estrów wyższych kwasów karboksylowych i glicerolu – klasyfikuje tłuszcze ze względu na: pochodzenie (zwierzęce i roślinne), stan skupienia (stałe i ciekłe), budowę cząsteczek	– rysuje wzór ogólny tłuszczu – na podstawie nazwy tłuszczu podaje nazwy substratów, które po połączeniu tworzą ten tłuszcz – wymienia funkcje tłuszczów w organizmach żywych – rysuje wzory półstrukturalne	9.10 – klasyfikuje tłuszcze pod względem pochodzenia, stanu skupienia i charakteru chemicznego	

				(nasycone i nienasycone) – wymienia przykłady tłuszczów pochodzenia roślinnego oraz pochodzenia zwierzęcego – opisuje budowę tłuszczów naturalnych – podaje nazwę systematyczną tłuszczu – we wzorze tłuszczu wskazuje grupę estrową	tłuszczów		
2.	Badamy właściwości tłuszczów	1	– właściwości tłuszczów – badanie charakteru chemicznego tłuszczu ciekłego	– opisuje właściwości tłuszczów – opisuje	– wyjaśnia pojęcie emulsja – wyjaśnia, na czym polega reakcja	9.10 – opisuje właściwości fizyczne tłuszczów;	

			– utwardzanie tłuszczu – reakcja zmydlania tłuszczu	zachowanie się tłuszczu podczas ogrzewania	utwardzania tłuszczu i jakie jest jej znaczenie w przemyśle spożywczym – planuje doświadczenie pozwalające stwierdzić nienasycony (lub nasycony) charakter tłuszczu	projektuje doświadczenie pozwalające odróżnić tłuszcz nienasycony od nasyconego	
3.	Właściwości aminokwasów	1	– aminokwasy jako związki dwufunkcyjne – nazewnictwo aminokwasów – badanie właściwości fizycznych glicyny – badanie odczynu wodnego roztworu glicyny	– wymienia pierwiastki wchodzące w skład aminokwasów – definiuje pojęcie: aminokwasy – wskazuje wzorze aminokwasu grupę aminową	– buduje model glicyny – wyjaśnia pojęcie związku dwufunkcyjne – wyjaśnia, dlaczego aminokwasy reagują zarówno z kwasami jak i zasadami	9.11 – opisuje budowę i właściwości fizyczne i chemiczne pochodnych węglowodorów zawierających azot na przykładzie	

			– badanie przebiegu reakcji glicyny z kwasem solnym i zasadą sodową – właściwości kwasowo-zasadowe glicyny – reakcja tworzenia peptydu	i grupę karboksylową – wskazuje wiązanie peptydowe – opisuje właściwości glicyny – pisze wzór sumaryczny i strukturalny glicyny	– pisze równanie reakcji powstawania dipeptydu – projektuje doświadczenie w celu wykazania właściwości kwasowo-zasadowych glicyny	aminokwasów (glicyny)	
4.	Skład pierwiastkowy i budowa białek	1	– skład pierwiastkowy białek – podział białek na proste i złożone – znaczenie białek	– wymienia pierwiastki wchodzące w skład białek – definiuje pojęcie: białka jako związki powstające z aminokwasów	– wymienia funkcje białka w organizmach żywych – dokonuje podziału białek na białka proste i złożone – planuje doświadczenie pozwalające wykryć C,H, O w białkach	9.12 – wymienia pierwiastki, których atomy wchodzą w skład białek; definiuje białka jako związki powstające z aminokwasów	

5.	Właściwości białek	1	– denaturacja białek i czynniki ją wywołujące – reakcje charakterystyczne białek – ksantoproteinowa i biuretowa	– definiuje pojęcia: denaturacja, koagulacja – wylicza czynniki wywołujące denaturację białek – wymienia czynniki powodujący wysolenie białka	– definiuje pojęcie: peptyzacja – opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek – identyfikuje białka za pomocą reakcji ksantoproteinowej i biuretowej – wykrywa obecność białka w różnych produktach spożywczych	9.13 – bada zachowanie się białka pod wpływem ogrzewania, stężonego etanolu, kwasów i zasad, soli metali ciężkich (np. CuSO_4) i soli kuchennej; opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek; wylicza czynniki, które wywołują te procesy; wykrywa obecność białka w różnych produktach	

						spożywczych	
6.	Poznajemy skład pierwiastkowy cukrów	1	– podział cukrów – skład pierwiastkowy cukrów	– wymienia pierwiastki, których atomy wchodzą w skład cząsteczek cukrów – dokonuje podziału cukrów na proste i złożone – wymienia przykłady poszczególnych cukrów	– zapisuje ogólny wzór cukrów – planuje doświadczenie pozwalające wykryć C, H, O w cukrach	9.14 – wymienia pierwiastki, których atomy wchodzą w skład cząsteczek cukrów; dokonuje podziału cukrów na proste i złożone	
7.	Glukoza – najprostszy cukier	1	– występowanie glukozy – właściwości glukozy – zastosowanie glukozy – reakcje charakterystyczne glukozy	– podaje wzór sumaryczny glukozy i fruktozy – opisuje właściwości fizyczne glukozy – wylicza zastosowanie	– opisuje proces fotosyntezy jako źródła glukozy i tlenu – wyjaśnia, na czym polega proces karmelizacji	9.15 – podaje wzór sumaryczny glukozy i fruktozy; bada i opisuje właściwości fizyczne glukozy; wskazuje jej zastosowania	

				glukozy i fruktozy – opisuje występowanie glukozy i fruktozy			
8.	Sacharoza – przykład dwucukru	1	– występowanie sacharozy – właściwości sacharozy – zastosowanie sacharozy – odróżnianie glukozy od sacharozy	– podaje wzór sumaryczny sacharozy – omawia występowanie sacharozy – wymienia właściwości fizyczne i zastosowania sacharozy	– zapisuje równanie reakcji sacharozy z wodą (za pomocą wzorów sumarycznych) – wyjaśnia, dlaczego sacharoza nazywana jest dwucukrem – zapisuje równanie reakcji powstawania sacharozy z cukrów prostych	9.16 – podaje wzór sumaryczny sacharozy; bada i opisuje właściwości fizyczne sacharozy; wskazuje na jej zastosowania; zapisuje równanie reakcji sacharozy z wodą (za pomocą wzorów sumarycznych)	
9.	Skrobia i celuloza – przykłady	1	– występowanie skrobi – właściwości skrobi – wykrywanie skrobi	– opisuje występowanie skrobi i celulozy	– wykrywa skrobię w produktach spożywczych	9.17 – opisuje występowanie skrobi i celulozy	

	wielocukrów		w produktach spożywczych – występowanie, właściwości i znaczenie celulozy – znaczenie i zastosowanie skrobi i celulozy	w przyrodzie – podaje wzór sumaryczny skrobi i celulozy – opisuje znaczenie i zastosowanie skrobi i celulozy – wymienia właściwości fizyczne skrobi i celulozy	– wyjaśnia różnice w budowie skrobi i celulozy	w przyrodzie; podaje wzory sumaryczne tych związków; wymienia różnice w ich właściwościach; opisuje znaczenie i zastosowania tych cukrów; wykrywa obecność skrobi w różnych produktach spożywczych	
10.	Podsumowanie wiadomości	1	– rozwiązywanie zadań zamieszczonych w podręczniku i zeszytcie ćwiczeń w części podsumowanie				
11.	Sprawdzenie	1	– dowolna forma				

	wiadomości		sprawdzenia wiadomości				